

Изази суботом.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ на год. 4 ф.,
на по године 2 ф., на четврт
године 1 ф.За АУСТРО-УГАРСКУ БОС-
НУ и ХЕРЦЕГОВИНУ на год.
6 ф., на по год. 3 ф., на четврт
године 1 ф. и 50 новч.За све остале земље годишње
20 фран. у злату, на по године
10 фран., на четврт год. 5. фран.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

ЗВАНИЧНИ ДИО

Књ. Влада одказала је Владама Велико Британије и Италије трговинске уговоре, и одма ће ступити са истим Владама у преговоре, да се нови уговори склопе.

Остали постојећи трговински уговори остају пуноважни и у напријед.

— Г. Владимир Томић, члан Окр. Суда у Подгорици, био је одликован са IV-им степ. Данилова ордена.

НЕЗВАНИЧНИ ДИО.

ДВОРСКЕ И ДИПЛОМАТСКЕ ВЈЕСТИ

— Г. конте Кановаро, италијански адмирал, са госпођом, приспјели су у сриједу вечер на Цетиње. У част њихову синоћ је био дине у Двору. Њ. В. Господар одликовао је г. адмирала првијем степеном Данилова реда.

— Г. Хапри-бег, досадашњи царско-отомански консул у Подгорици, премјештен је за управитеља трговинског одјељења при комисијату у Софији. На мјесто његово дошао је г. Наџиб-бег у својству генералног консула.

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД.

Цетиње, 4 јуна.

Француска преживљује озбиљне дане, тешке часове. Драјфусизам уродно је обилијем плодом. Породица и пријатељи осуђенога имали су разлога да се заузимају за њ, па био и крив: али што се у француском друштву, у круговима највише интелигенције нашло толико елемента, који је претпостављао ствар једног војничког часника угледа читавог збора првака француске војске, то је већ анак осуетва љубави према отаџбини, која захтјева од сваког свога сина и самопожртвовања и самоодрицања, чим се управ и показује патриотизам. Љубави према правди и истини патриоти француски пијесу могли пријевати у том елементу, ком су могли пребацити панамизам, семитизам и савезништво органа љутијех непријатеља руско-француског савеза. И кад је драјфусизам извојевао ревиизију процеса, ласно се може схватити какво је врење наступило у француском народу.

Док је у потпуном засједању касације државни одвјетник, гласовити Ману, перорирео за ревиизију оваквијом шпозема: „Питање о издаји још је сасвијем неизвјесно. Може бити да је није ни било. Може бити да је пред нама огромна мистификација“... — дотле је порота ослободила Деруледа и Хабера, највруће противнике ревиизије, који су последије спроводе председника Фора покушали да заведу дивизију генерала Рожеа на преврат државни, и

који су поротницима отворено изјавили, ако их ослободе, да ће наставити своје напоре противу владајућег парламентаризма. Бранилац Деруледов, стари адвокат Фалатоф, слава парижке адвокатуре, који се већ с њом не занима, али који се у овом изванредном случају примио обрапе, рекао је поротницима: „Док је био председник Фор, није се имало рашта мислити о државном удару... Али доласком Лубета требало се заузети за револуцију војске и народа против тираније парламентаризма.“ Један од свједока, генерал Херве, рекао је пред поротом: „Дерулед је један од опијех, који може успоставити повјерење према војсци, поколебан општим нападајима. Његова ће нам лира указати огромне услуге. Надам се, да она неће бити разбијена...“

Тијех дана враћа се из Африке мајор Маршан, вођа француске експедиције, која је била заузела Фанподо. Народно неописано одушевљење дочекује прослављеног народног јунака у Марсели, гдје он одмах подиже глас против нападаја на војску. Народ и војска приређује му у Паризу овације, какве још Париз није видео једном часнику војничкоме. И већ се говорило да председник Лубе хоће да даде оставку.

И у тијем тренутцима збила се опајдрски нападај на председника републике. Кад је председник заузео мјесто у својој трибуни на трки у Отелу, окружен министрима и странијем дипломатима, збила се она огромна демонстрација противу њега, и један млади аристократа, дрзнуо је на трибуну ускочити, замахнути штапом и дохватити клобук председников!

Уапшено је с тога преко стотине младих аристократа, ројалиста, наређено је славном Маршану да се поћу уклони из Париза, дивизија генерала Рожеа, ма да се није дала завести Деруледом, премјештена је из Париза у Орлеан, подиже се оптужба против државног одвјетника и председника пороте, која је Деруледа ослободила, и тражи се од камаре, да се поведе истрага против генерала Мерсијера, бившег ратног министра, за вријеме осуде Драјфусове. „Дипи је тада био друг генералу Мерсијеру у министарству — вели петроградско „Н. Време“ — и слободавац знао је у колико се не може одлагати ова истрага, и пошто је Лебре, министар правде у Дипијевом министарству, затражио ту истрагу, није без знања Дипијева. А Дипи не само издаје свога бившег друга Мерсијера, него издаје и садашњег друга Лебреа. Док Лебре подржава у камари свој предлог, Дипи изјављује, да камара може одлучити, како хоће — њему је све исто. Ту се Дипи чисто изгубио, кад је чуо предлог депутата Ласија, да се у исто доба подигне оптужба и против Дипија, друга Мерсијерова. И није ли чудновато ово захтијевање владино против Мерсијера мало часова пошто се у касационом суду толико говорило, да је војени суд, који је Драјфуса осудио, по незнању нао у погрешку, узевши у обзир документ, који није био познат браниоцу ни оптуженоме, и који је могао утицати на пресуду. Лебре,

као министар правде, није се могао ослањати на незнање, подижући оптужбу против Мерсијера — истрага је израчуната с намјером притиска на престојећи ратни суд у Рену. И камара се на вријеме сјетила, одложивши истрагу против Мерсијера док војени суд у Рену не изрекче нову пресуду над Драјфусом. Тако је Лебре остао у мањини, што не учвршћује положај Дипијев.“

И Дипи је већ дао оставку. Сам Бог може знати, чим ће се ова смутња у Француској свршити.

Док је Драјфусизам тијем плодом уродио у Француској, дотле Њемачка оснива ново своје колонијално царство, купујући Каролине, Палао и Маријане, на мирном околу, тамо гдје јевропске велесиле преносе своју главну бригу и дјеловање; и те велесиле Њемачкој ништа не примјеђавају, ма да им то не може годити.

Што значи чврста владавина и унутрашње јединство!

ПУШКИНСКА ПРОСЛАВА У ПЕТРОГРАДУ.

Свечани скуп Академије наука. Велика дворана консерваторије била је пуна сјајне публике. За великијем столом сједе академици и у средини њиховој председник академије Велики Књаз Константин Константинович. У царској ложи били су Велики Књажеви: Владимир Александровић, Борис Владимировић, Андрија Владимировић, Алексеј Александровић; Велика Књагиња Милица Николајевна, Јелена Владимировна, Књагиња Стане Николајевна, Принцеса Јевгенија Олденбуршка, Принцеса Јелена Саксен-Алтенбуршка, Књаз Александар Георгијевич Романовски и Принци Александар и Петар Олденбуршки. У првијем редовима сједали су: преосветлени Гурје, чланови државног савјета, андријевски кавалери, државни секретар Стојановски, генерал Обручев, министри и мноштво осталијех великодостојника. Ту је био и генерал Сава Грујић, посланик Србије, петроградски градоначелник и председник општине. У ложама на лијевој страни биле су институте.

Велики Књаз председник прочитао је је сљедећи телеграм Царев:

Не могући присуствовати свечаном скупу Академије, посвећеном прослави стогодишњице од рођења великог Пушкина, ја срцем и умом учествујем у свечаности, којом се у овај знаменити дан сљедећа сва Русија.

НИКОЛА.

За тијем је Велики Књаз председник прочитао Царев указ правитељствујућем сенату о овој прослави и о установи новог одјељења руске словесности при Академији наука, па је држао сљедећи говор:

Испунило се сто година од рођења великог нашег јесника. Ту знамениту стогодишњицу Русија слави радосно. Академија наука, стојећи на челу руске просвете није могла да на себе не узме иницијативу те прославе. На ту сврху још од прошле године установљен је одбор, који је израдио програм прославе, по ком учествују прослави сви учени заводи. У објема престоницама и по свој Русији, послане богослужбења за покој душе јесникове, приређена су за народ читања о великом народном писцу, или што из његовијех дјела. У спомен јубилеја приређује „Пјесму о Олегу“ са илустрацијама познатог уметника Васнецова. Да се по Русији распростре што више слика Пјесниковијех такођер се постарало. За успјеху јубилеја сличне су медаље сребрне и бронзове, које ће се раздијелити свијема ученицима, који ове године свршују са одликом. Влада је узела бригу о драгом нам гробу јесниковом у Светогорском манастиру. Имање Пушкинове фамилије, село Михајловское, у Псковској губернији, откупила је влада, оставивши псковском дворјанству, да ту подигне какав благотворни завод у спомен Пушкина. Издао је позив на прилагање

Претплата шаље се поштанском упутницом непосредно административни „Гл. Црног.“ на Цетиње, или отпративши поштом на коју драго пошту, а коме је наручије, може се претплатити код г. Петра Рамадановића, К. Ц. агента у Котору, а у Србији код г. Мите Стајића књижара у Београду. Допиши се шаљу уредништву. Рукописи се не враћају. За огласе плаћа се: за сваку ријеч или за број од пет цифара по три новчића за први пут, а за сваки даљи пут по 2 новч.

за споменик у Петрограду бесмртног јесника. Одјељење руског језика и словесности има већ 10 година како ради на академско издање Пушкиновијех умотвора под редакцијом Л. Н. Мајкова. Први том овог издања већ је изашао на свијет. Њ. В. Цар поводом јубилеја дозволио је да се повиси пензија кћери јесниковој, удови генерала Гартунга, до 3000 рубља. Рођењу унук јесников Пушкин наименован је камерјункером. Како гласи царски указ, велики наш јесник био је чланом руске академије, основане цариком Екатерином, која се касније преобразила у одјељење руског језика и словесности. Ова академија у спомен Пушкина, благодарећи Царевој штедрости милости, наново се рађа, остајући у састав Академије наука. Академија наука одлучила је да се сакупи у изванредно засједање у част успомене свог незаборавног сачлана. Ако се по пространој нашој отаџбини свуда слави стогодишњица од рођења овога јесника над јесницима, то гдје, ако не у престоници, коју је опјевао у дивнијем стиховима, и ко, ако не Академија, које је био он најљепшом украсом, да усхићенем кликне: Да живи вјечно у рускијем срцима име Пушкиново — љубав, гордост и слава велике Русије!

Магнетичка струја потече по дворани и сва се разлијегала од рукоплескања.

Затим је Велики Књаз председник прочитао телеграм Њ. В. Књаза Николе, нашег Господара, који гласи:

Његовом Царском Височанству
Великом Књазу Константину.

Долазим да се придружим осјећајима оправданог поноса, којим су сва срца у истини словенска данас испуњена. Велики Пушкин је такођер једна од најљепшијех свјетских слава, јер је свијет отаџбина великијех генија. Дан који га је прије сто година видео родити се, изазива међу нама срдачно и благодарно осјећање. Његову пјесму посвећену начину радовања Црногораца де-кламира овдје у лијепом и богатом језику јесниковом одушевљена омладина, пуна благодарности, и наше школе одјекују његовом: „Черногорци — што тако? Бонипартис во-просил.“ Ова пјесма такођер спомине свете традиције заједнице некућених и славе, које вежу Црну Гору са свјетом Русијом. Изволите, Велики Књаже, ви као најмлађи побратим великог славјеника, бити најбољи тумач високом скупу, ком председавате, нашег безграничног дивљења према великом јеснику, који се данас слави, и посредник услика из нашег срца: Ура Цару и Русији а слава Пушкину!

НИКОЛА.

Још је велики Књаз прочитао телеграме руске делегације на конгресу мира у Хагу, српске Академије, чешке Академије, а секретар још ред телеграма словенских друштва и из разнијех мјеста и градова рускијех.

За тијем су сљедовале бесједе академика Веселовскога о Пушкину, као народном јеснику, и Конија, који је карактерисао јесника, као надахнутога јесника, мислиоца, моралисте, критика и историка, који је св љубио, и све у себи имао, као што је о њему рекао Полонски.

У дворани је било намјештено попрје јесниково између палиа и другог тројског растења, пред којим су хор руске опере и придворни оркестар извршили кантилату, нарочито састављену од К. Р. и компонирану Глазуновим.

И тијем је била завршена свечаност у Академији.

Свечана задушница. У казанском сабору последије заупокојне литургије био је парастос, на ком је чинодјелствовао петроградски митрополит Антоније, који је том приликом држао бесједу, из које доносимо сљедеће:

„Ко може рећи, да је Пушкин био грјешнији од другијех, грјешнији од друштва, у ком се налазио? У животу има један једини час, кад се у правом достојанству, искрено, открива личност човјекова. То је час смрти. И тек посљедњијех дана и часова његовог живота ми видимо, какве су свијетле христанске прте красиле душу Пушкинову, и какво се чисто благо тајило у њој под бурном грјешном површином. На смртној постељи у њему је био

гријех побјеђен, и за то на његове посљедње дане можемо гледати као на повратни час у његовом унутрашњем животу. Он се исповиједио и причестио са дубокијем осјећањем. Двобој је чин безумни, чин нехришћански. Али јели право за то осуђивати самог оног који је пострадао? Ово је гријех не једне особе него цијелог друштва. И у овом несрећном дјелу није ли поступио наш pjesник противу „свог унутрашњег убјеђења, вјере душевне?“ Четири пута он је излазио на двобој, али није ни једном био убица, напротив, сам је погинуо од убилачке руке. Јели он имао намеру да убије противника? То ми не знамо, али знамо, напротив, оно свијетло, узвишено, Божије, да је убици опростио. Тако је хришћанско у њему побједило нехришћанско. Тако се у свему његовом животу појављивала двоструко грјешне човјечије природе, одакле двоструки односи људи према њему, и двоструко мишљење о њему. Али тијем више ми смо дужни да се молимо Богу за његову душу.

Присутни су били Велики Књаз Константин, Велика Књазица Милица и Књазгиња Ставе Романовска, неки министри и много другјих великодостојника, академика и пуна црква осталог народа.

Велики објед. У вечер је био велики објед, који су новинари петроградски приредили. Прву је здравницу подигао државни савјетник Стојановски у здравље Цареве, па државни контролер Филипов у здравље Царице и Царског Дома. За тијем је пресједник општине петроградске Лељанов подигао чашу, захваливши на позиву, па је наставио:

„Штампана то је моћно оружје нашег доба, наш непријатељ и наш савезник. Непријатељ с тога, што гдјекад њени напади нагоне нас да улажемо све силе, да се обранимо, а савезник с тога, што приуђавајући нас, да се бранимо, показује нам наше недостатке, које ми, бранећи се, допуњамо на корнет опће ствари, којој и ми и ви служимо. За то подижем чашу за процвјетање наше књижевности, за здравље преставника штампе, нацијих непријатеља савезника, за здравље поштенијех служитеља јавне ријечи.“

За тијем је прочитана адреса петроградских редактора друштну љубитеља руске словесности поводом Пушкинске прославе, па су читани телеграфски поздравни од разнијех друштава и појединачних особа, из Париза, Прага, Београда и Софије.

За тијем су слиједили разни говори. Од гости из иностранства говорио је г. Лабе, преставник францушког министарства просвјете, управитељ народног чешког позоришта Шуберт и г. Холчек, редактор чешких „Народни Листи.“ Већина говора била је посвећена слављеном pjesнику.

При свршетку обједна В. В. Комаров је саопштио гостима, да се међу њима налази унук pjesников, син Александра Александровића Пушкина, штабни капетан гардијског стрељачког баталјона, ком је публика приредила овацкију.

КОНФЕРЕНЦИЈА У ХАГУ.

Рад комисије. Пошто су се три комисије латиле посла, проучавајући и претресајући дотична питања, најбољи гласови стижу о раду треће комисије, која има пред собом питање о арбитражу, или ти суду добријех људи. Што се тиче добријех услуга, па посредовања, кад наступиле који неспоразум између двије или више држава, то ће се без сумње лако постигнути; али ако се установи и међународни суд добријех људи, бар у питањима неке врсте, то ће бити велика добит. Та комисија расправља предлоге о том међународном суду, које су поднијеле Русија, Инглиска, Италија и америчке Сједињене Државе. Ти предлози допуњују један другог, јер сваки тежи да се дође до те знамените установе, о којој се до сада мислило као о једној утопији. А данас ми видимо да су се за ту установу заузале четири велике силе. Све државе, које се не боје правде, без сумње ће се њима придружити. И тако су најбољи изгледи, да ће ова трећа комисија успјешно свој рад довршити; тијем прије, што је састављају најенергичнији делегати. Од три комисије, која се занима питањем о ограничењу оружјања, штампа се уопће не нада никаквом успјеху; а слабо и од друге комисије, која би имала да кодифицира ратне законе, који би били обвезни у рату за сваку државу. Али на сваки начин штогод ће се и ту постићи.

О државу мањјих држава према великим државама „Келније Цајтунгу“, доноси једно саопштење, које је штампано и у официозном органу „Нордајче Алт. Цајтунгу“, и за то се сматра, као да је са званичном извором. То саопштење гласи: „У круговима, чија обавијештења о раду конференције заслужују повјерења, с признањем се говори о дјеловању преставника Русије. Они се труде да не стају на пут споразуму, било у ограничавању, било у раширивању постављеног програма. Али већина преставника мањјих држава држу се правца, који пријети да ће изложити ризику већ постигнуте практичне резултате. Они теже тако идеалном поретку ствари, при ком би испреча свака разлика сила. Очевидно је, да то не може допринијети остварењу програма конференције. Ако на примјер велике силе, које се одликују тако различитим животним условима, као Немачка, Аустроугарска, Француска и Сједињене Државе, остају у мањини, као што се то већ случило, то и не будућим пророком, може се предкапати, да ће рјешења те врсте остати мртвијем словом.“ „Н. Времија“ опажа, да вијести о конференцији, што у посљедње доба доносе уопште њемачки листови, имају у неколико неимпечки карактер. Тако „Бер. Тагблат“ вели, да чланови конференције уопште признају, да задатак прве комисије, која се занима разоружањем, не успијева, и да је вјеројатно, да ће та комисија зауставити свој рад, пошто се ни у једном питању није могло доћи до споразума.

ДО ПИСИ.

Ровца, 12 маја 1899 год. — На учитељској сједници од 2 т. м. заказан је на 9 мај излет свију школа наше нахије на поносном „Вучју“ — више због његова историјског значаја, него ли због срединта.

Чим се примакоше Богетића, њихов долазак поздравиле са великом пуцњавом, а три звона — задужбина блаженопочившег Филипа Петровића — са висине велелепне цркве позвале их, да приступе пред престо Божији своје топле молитве за здравље свог Узвишеног Владара, Боготвора и свој будући напредак. Кад изађоше из цркве отијеване „Црногорску Химну“ и проломи се ваздух од бурног усклика — скоро 200 ученика — „Живио Господар!“ — „Живио Нашеједини!“ — Ученици дођу пред школу, да се одморе, гдје их је г. Радосав М. Бацковић, учитељ извољно почастити пићем; те по одмору се разиђу, да ручају, а г. г. учитељи у школско зданије, гдје је био приређен ручак од стране вриједног младика г. Р. Бацковића. — При ручку су се подигле најодушевљеније здравнице уз бурно клицање живио!

Посље ручка је отпочело коло и пјевање у највећем расположењу до три уре посље подне.

Пошто се изиграше и отпочинуше, окренуше к торијуну, које испратиле ученици школе Богетићке са својим наставником и другим присутним племеницима са пуцњавом из револвера и „Брчкијем колом“ од Н. Г.

Као што бијаше занимљив њихов састанак, такође бијаше дирљив расстанак, који их баца у нерасположење, али се опет не даваху клонити, него пожелеше један другог: срећан пут — и срећан оставак! —

Кад су дошли на „Башину воду“, г. Пешкић објасни дјеци какви су бојеви били од Плавина до Спужа за „десет крвавијех дана“, метичући јунаштво Црногорско, а велики пораз турске војске низ

И тако Вучје, тркалиште љутог Колашина и храброг Морачанина, та позоришта, на којој су многи крвави догађаји одиграли, оживље реченог дана, како још до тада није: раздрагано, крвено, заносно, премисло — 550 ученика са 12 својих учитеља такав живот даше том „Кунару“ морачком.

9 мај бијаше најкраснија слика дивног прољетњег дана. Тачно на 9 сати обретох се на „Игралишту“ (мјесто на Вучју, гдје се обично сједи и игра,) које, као бијелим лабудовима, бијаше начичкано ђацима морачког савца. Не прође много, а преко чукара вучкијех указаше се ђаци раног Колашина са крсташем барјаком на челу, плотуну леворвера, као и код свијех Црногораца у оваквијема приликама, бише први братски поздрав и отпоздрав. Пошто се речени примакоше, овамошњи се ђаци ставише у шпалир, да поздраве барјак црногорски као што приличи, и да миле другове, пријамом својим већма раздрагају. За мало а ђаци са учитељима бануше и назваше Бога у помоћ, наједанпут из стотина гласова зачу се одушевљени усклик живио! и живијеси! Грудни ми се од радости шпраху гледајући, како се младеж искрено весело грљаше и целоваше; јер ми све то напомињаше нешто велико, нешто, за чим чезне сваки, што ерски мисли, жели и тежи...

Неколико се је минута провело у искренијема загрљајима; па је шљедовао одмор на отвореном пољу, у свијезем планинском лахору, који бијаше пун мириса, што га весела природа, са долина цвјећем обаеутих, поклањаше дивној младежи. —

Милочани и неки Рапчани, којима су домови у подножју гордог Вучја, приредили су, на реченом мјесту, г. г. учитељима и њима придруженијема сјајан дочек, који зачињаваше право, изврсно гостољубље, чим се наш Крајинић још пред свијетом може дичити.

По одмору су ученици поређани у круг, у сред којегу су г. г. Јеромонах Ничифор Симоновић и поп Милун Меденица, учитељи, свршили водоосвећење. По којему је г. Новак Шукловић поздравно скуп добродошлицом и, у везаном слогу, проговорио о важнијема догађајима одиграњима на Вучју. За овим се силно разламаше ваздух од одушевљеног клицања: да живи Господар, нашеједини и просвјета црногорска. А кад један од учитеља узвикну: „живијела омладина морачка“, из стотина умилнијех гласова чу се узвик: „живијели учитељи“ и наједанпут сенијер из ведринеба поче нападати у сред тога елиптичног круга и обаеипати учитеље. Али тај сенијер не бијаше хладан и не бацаху га туробин облаци из висина васпоне, већ ручице дјетије, које се радо хватају свјетле, сивежне боје цвијећа — то би сенијер, што тако нагло објелје тај дво крвавог Вучја и његове веселе госте...

По овој је церемонији шљедовао заједнички ручак, који је изванреднијем весељем пропраћен.

По ручку се је сва поворка кренула на Хумове нучске, са којих се указује величанствен поглед на нашу милу домовину, па и далеко преко њенијех граница.

Скренувши погледе са дечанских планина показивани су врхови, што се у видокругу указиваху; показивана су мјеста по Вучју, на којима су се најзлатнији догађаји дешавали а које овдје није могу-

Острошке греде. — Објасни дјеци значај ове врло лијепе воде и њен утицај на здравље човјека.

Одавде пођоше пјевајући до на границу Цјешинског и Вражегремског племена, гдје их чекаше са својим ученицима врло вриједни поп и учитељ г. Јован Дамјановић, који их поздравил са пет метака из револвера, вичући им: „Добро нам дошли!“ — Дивно ли бијаше виђети поносну Брђанију, гдје се греде, љубе и питају један другог за здравље своје. Овдје им показа г. уч. Бацковић мјесто гдје је св. Петар измирио завађена племена — Цјешивце и Бјелопавлиће.

Продужише путовање до М. Острога, пјевајући кроз густе шуме различитог дрвећа, а славуј подражавајући их са својим умилатим гласом.

Отпочинуше у Доњем манастиру, па пођоше на вечерњу, а посље вечерње г. поп Ј. Дамјановић изволи почастити ученике и учитеље са разним пићем. Уз велико весеље трајало је коло и пјевање докле се ухватила ноћ, и покри својим тамнијем планом манастир и околину.

По вечери разиђоше се ученици да спавају кроз просторије манастирске и да чекају сјутра сретњи дан, а г. г. учитељи пођу на вечеру, коју им је био приредио г. поп Дамјановић.

У јутру кад се дијељаше ведри дан од тамне ноћи, ударише звона на манастиру и објавише дан св. цара Константина и Јелене. На глас звона пођоше наставници са ученицима на јутерњу и литургију, коју је чинодјејствовао преподобни игуман и вриједни настојатељ ове св. Обитељи — Српске Лавре — г. Петроније Рапчевић, који својом вридошом, трудом и заузимљив-

ће наводити; јер готово ни једне хумке на Вучју нема, која није костима заломљена и јуначком крвљу нахвањена.

Пошто је у неколико, прегледана околина, спустили смо се опет на „Игралиште.“ Ту су дјеча у круг, све по разредима, поређани и г. г. учитељи одредили су г. пона-учитеља Милуна Меденицу, да учини латимично пропитивање из главнијех предмета по свијема разредима — што је овај и учинио. Учитељи и присутни, којих је било преко стотине, задовољени су дјетијим одговорима и, прекинувши пропитивања, г. Учитељ Чукић, од стране свијех, захвалио им је. За тијем је настало весело играње и пјевање заједно са учитељима и присутнијема.

По игрању су дјеча поређана у круг по школама, ради бољег познанства истијех и тако поређана пјевала су у заједници, различите pjesме. Присутни су били просто очарани, занесени а није чуда, јер: видјети сву школ. омладину једног округа а баш на оном мјесту, гдје се до скоро чујао јуначки поклич; гдје је свакој pjesми претходио или шљедовао крвави догађај; гдје су, под ударом љутог гвожђа и врелог олова, падали „заточници мријет“ навикути; гдје је љуба за војном а млада дјева за братом или заручником бајним нежно лице грдила — преживљети све то и својима очима гледати, гдје се на таквом разбојишту, слободно креће и поје, мило грли и љуби омладина, слогом и љубављу надахнута, на равнодушан остати и сузу радости не пусти — не могуће је. — Pjesме су завршене нашом химном, која је врло весело и хармонично отијевана, а завршена је са: „Живио Господар“, што оптро, гласовито разламаше планински лахор. По одјеку том и растанак дође: грљење и љубљење би као печат тог пријатног провођења. Осу се неколико плотуна револвера. Чу се пуно поздрав с Богом — и за мало а на „Игралишту“ тек из даљине допираше одјек умилнијех pjesама, које се губљаху иза брда и долина. Вучје оста без гостију, гости сваки на своју страну — неста те цјелине, али ејећање на тај дан живо у души оста и живиће — дуго и дуго. —

Морачанин.

Књижевност, умјетност и просвјета.

(Из Далмације) примили смо следећу окружницу:

Међу Кином и Дриншом, за 12 километара, уздуж жељезничке пруге, протеже се, од брежуљка до брежуљка, убаво Косово. У средњим чаробног предјела, на зелено-китњастој главици, петице се нова православна црква Св. Лазара.

Посвећена је напреднијем сјајем и осјећајем Цару-Мученику, а намијењена тузикој усомени Видовданској 1389, онда кад је цијело Српство славило петогодишњицу од пропасти на Косову. Та прва основна свечаност, којој тада присуствова више хиљада Срба из наше покрајине, сусједне Босне и Лике остаде дубоко укоријењена у српским срцима, особито омладине, и држала се сваке године у исти дан редовито све са то већијем одушевљењем и похађањем, а увијек уз најбољу слогу и најљепшу удворност, без разлике прама снагоме, те уз повољно

вошћу засведочаје свјесност о свом св. и узвишеном позиву.

По свршетку божанствене литургије, упуते се наставници са својима ученицима у Горњи Манастир, путем, који води кроз густу шуму, која изгледа, као да опомине грешника на покајање и што се ближе томе светом дому приближујеш, све ти се јаче коса у вис диже, а појекоти црвкнут умилног славуја са својом pjesмом предуреде те, као да би ти хтио рећи: „покај се грешниче, дошао је посљедњи час!“ Кад изађоше под саму — Богом освећену — греду поскидају капе и помоле се Богу и св. Василију, па онда посеједју, да мало одану, — само толико да прикрате учестано дисање, које надимаше њихова млађана прса.

Пођу да приступе Великоме Чудотворцу, ће их пригетупе велики и вриједни монах, слуга овога Божијег угодника, о. Христифор Ђепава, којему се, кроз сијде власн на његовом старом — али ружичастом — лицу, огледаше побожност и благородност срца и душе његове, а осмијех са његовијех усана, као да тјешаше млађана срца овихјех поклоника.

Приступиху дјеца Свену, гдје бијаше овладава велика типина, само се покретаву њихове уене, молећи се и исповиједајући Светитељу грјехе своје. Пошто приступе г. поп и учитељ Дамјановић објасни ђецн затвор у манастиру, истичући јунаштво блаженопочившег Великог Војводе Мирка Петровића и другјих 35 одабранијех Црногораца, који су са својијем витешкијем Вођом јуначки очували мошти чудотворца Василија. Објасни им, како је блаженопочивши Крсто Петровић уграбио кумару, коју су Турци убацили у мана-

ЛИСТА К.

ЈЕДАН ЂАЧКИ ИЗЛЕТ.

Орја-Лука, 23 маја 1899.

Обузет неком особитом мишном, не могу пропустити, да и писмено не изразим у вапем цијењеном листу осјећаје задовољства, који ме обузмљу.

20 ов. мј. упутише се г. учитељи школе Орјелушке са својим ученицима преко Богетића пут М. Острога, — првијек „мајски излет“ — и желили се поклонити св. Василију — чудотворцу, а тако и разгледати лијепо околину од Орје-Луке до Острога.

Још на два дана пред својим путовањем извистегли су г. учитеље Богетићског и М. Острога, који су им и на суверет изашли на извјесна мјеста. Састанак ученика Орјелушкијех и Богетићкијех и њиховијех наставника био је врло занимљив и одушевљен.

Пошто се изграише и изљубише, пођоше пјевајући разне патристике pjesме, које човјека оживљајују и узносе на нешто, што га задовољава — ерешини га чини — и баца га у бурну прошлост ерпске славе.

Уз лијепо колеки пут преко Вукићевића, Церова, па до Богетића показиваху учитељи својијем ученицима разне знаменитости, које их занимаху — Са запада уздигао се горди Кунић са својијем зеленијем плаштом и дивнијем — природом украшенијем — погледом а врх његов заопио облак, те тако посјеђаше на каквог чичу старијех времена и као да позиваше ове младе јунаке, да их прили у загрљај својијех широкијех вадара.

годишње доба, прекрасни положај и згоду приступа и путовања, изванредно задовољава и привлачи.

Пошто се ове године навршава десетогодишњица освешћења исте цркве и успомени намијењена као горе, потписани одбор живи се је заузео, да свечаност десетогодишњице што сјајније испане. Пошто треба изванреднијех трошака, које Срби тежаки околице Косова нијесу у стању издржати, а црква је и по себи сиромашна, те ако и јест предјел мјеста гдје се налази црква обасут природнијем љешотама, ипак, да кроз коју годину буде и уијетно пољепшан, те да тако потпуно буде мјесто достојно успомени, треба новчаног трошка. С тога се позиваје цијело Српство, да по могућности и по својој увиђавности и са најмањијем прилогом што прије притече у помоћ како би ова, запета, јединствена свечаност што сјајније испала, и умножило се већ започети фонд за украс цркве и пољепшање главнице.

Прилози с благодарношћу биће објелодањени у нашојем покрајинскијем листу „Српском Гласу“ и „Dubrovnik у“.

Новац нек се шаље г. багајнику.

К и н и, 4. (16.) маја 1899.

Тажник	Председник
Лука Дукић.	Анрија Вујатовић
Благајник	Подпредседник
Душан Амановић.	Др. Лујо Бакотић.
Одборници:	
Тодор Боровић, Тодор Вагић, Нико Скочић,	
Душан Стојановић, О Јовановић Кукон,	
Адолф Рајингер, Илија Ченић.	

НАРОДНА ПРИВРЕДА.

(Приликом копања.) Наступају ево, дани копања кукуруза, па, и ако се сваки пољопривредник тдуди, да тај посао обави по својој најбољој знању и разумјевању, опет неће никоме, да коју и ми протворимо и да упознано наше ратаре са неким стварима, које су му ту од потребе.

Већина пољопривредника мисли, да је копање потребно зато, да се очисти трава између засијаних биљака. И ако је ово истина, то ипак није једини, а ни најглавнији разлог зашто копамо. Ми копамо и зато, да прорахимо земљу, да разбијемо кору, ако се на површини земље ухвати, па да тако дадемо прилике ваздуху, да у земљу продире. Тиме, што ваздух у земљу продире, одржавамо нашу земљу влажном, а сви знамо, да без влаге нема живота биљкама.

Држимо, да није нужно ниједном ратару доказивати потребу влаге, јер о томе је сваки на чисто, него ћемо ми да истакнемо околности, под којима се ствара влага. Оно, влага се ствара и кад киша пада, али ми не можемо кишом управљати, па да нам пада, кад ми хоћемо, него она пада, кад је њој воља. На онда се ствара влага и заливањем. Само је ту опет враг то, што нијесмо кадри заливати неколико јутара, рецимо, кукуруза.

Да не околишимо дуго, кажемо, ево одмах, да се влага у земљи ствара дубоким орањем и добрим копањем, и тако ће само разуман ратар, па ма и не надала киша, уијети своју земљу одржати влажном. Јесте ли видјели, како флаша, када је љети напунимо хладном водом, споља

стир и која је морала све њих лагумисати, и баци је међу Турцима, је је одмах избљувала своју отровну утробу и многе од њих побила.

Изађу на св. воду, одморе се, умију и поткријеше своје њежне груди, оном Богом благословеном водом и одмах им се показаше њихове лијене ружичасте цртице, које красаху млађано лице њихово. — Отијеваше „Црногорску химну“, разјекну се манастир и околнина од уселика: живио! Отијеваше Насљединово коло: „Орце бије...“, које такође попрашаше са бурним живио! Учитељи показаше ученицима предјеле, које могаху виђети, али им особито поглед зашпираше на лијету Брдуку раван, која је украшена природом и шаренилом ујева, а ријека Зета својим змијугастим током протеже се низ њу, рекао би, да је ово „Обећана земља“ у којој тече мед и млијеко — прави земаљски рај!

Накрај воде сађу низ велике камене степеннице пред малом, али лијепом кућом, гдје се дочекују поклоници. Овдје стари и вриједни монахи о. Христифор, Ђепава почасти учитеље и њихове ученике са ракијом. Особиту похвалу заслужује овај вриједни старац, који својим побожнијем говором учини велики упечат на присутну омладину, на чему му г. наставници ердочно захвале и с њим се поздраве у име своје и својих ученика, пожелити му, да још дуго година у овој светској области поживи.

У Доњем манастиру предуерете их пречасни игуман г. Петроније, који почасте — како учитеље тако и ученике — кафом и ракијом. Пошто се одмореше, ухватите се у коло г. г. наставници са својима ученицима, гдје је трајало велико играње,

посукне, па се водене капљице на њој ухвате? Видјели сте сви. А ниједан тек ваљда неће хтјети рећи, да је вода кроз стакло прошла. Па видјели смо и ноже, кад се из хладног подрума донесе у топлу собу, да потавни и постане влажан. И ту није вода из гвожђа изашла. Зми нам прозори посукну, када је у соби топлије, па и у овом случају није вода ни од куда на стакло дошла, ма да су прозори влажни.

Све то долази отуда, што у ваздуху имаде водене паре, па се та водена пара из ваздуха ухвати на флаши, на ножи и на прозору. А зашто се она ухватила и како то бива, сада ћемо видјети.

Познато нам је свима, да се сунђер, када му само дамо прилике засити са водом. Али та ће се вода из њега опиједити, чим ми руком стиснемо сунђер. Баш исто тако је и код ваздуха: И он се напуни одмах са влагом, чим му се за то прилика пружи, а исто, као што сунђер испусти воду, кад се стисне, тако и ваздух пушта из себе воду, кад буде стегнут. Она снага, која може да ваздух стегне, јест хладноћа. Па кад хладноћа стегне ваздух, онда он мора, као оно сунђер, из себе да пушта воду.

Е, сада да се вратимо посукнутом прозору. Онај прозор, као што смо рекли, посукнуо је, јер је било на пољу хладно, а у соби топлије. Дакле, шта се догодило? Спољашњи је хладан ваздух охладно стакло од прозора, ово хладно стакло од прозора хладило је опет у соби онај ваздух, који је најближи био стаклету, а тај је охладни ваздух у соби морао, услед тога што је стегнут, да пусти из себе воду, која се — као што смо видјели — ухватила на стаклету од прозора. Исто се овако ствара и влага у земљи, јер ваздух продире у земљу, наравно ако је земља ситна. Па када тај ваздух продире у земљу једно 4 палца дубоко, ту је већ земља хладнија и ваздух услед те хладноће буде стегнут, па мора да пусти из себе влагу.

Овај сувљи ваздух мора опет да чини мјеста другом ваздуху, који од горе продире у земљу, па тако непрестано бива, а кроз то нам земља све влажнија и влажнија постаје. Само, и опет кажемо, да земља мора бити ситна, јер свака грудина на њој, то је као зид, кроз који ваздух не може продирати, па дакле ни влажити земљу.

О истинитости овога може се сваки сељак увјерити, а ево како: када је највећа суша, нека па једном малом парченцу само ашовом прекона и уситни земљу. После 2 дана, кад изађе на ту земљу, наћи ће, да је у дубини од 4—5 центи земља влажна, и ако ни капи кише није пало.

Из свега овога се види, да земљу треба дубоко прорахати, а никад не дати, да се на површини хора ухвати, која ће спречавати пролаз ваздуху. После кише, ако се ухвати кора на површини, не смије ваљан ратар оклијевати, него је одмах прекопати и то тако, да се кора са свим распадне, па било траве не било, он мора копати. Онај, који свој кукуруз имаде у редове сијане, а са машином, томе лако иде рад, јер он са 1 плугом уради данас толико, колико 8 радника руком. А бива прилика, да се мора не једанпут, него и два и три пута окопати. Када је пак тај

пјевање и одушевљење. Врло лијепо је зазвучао публицу П. Перуновић, ученик школе Богетићке, пјевањем уз гусле и из гласа, којег је г. учитељ нарочито зато довео.

Овдје је г. Л. Јовановић, учитељ држао говор, истичући значај М. Острога и бујну прилошту његову, истичући значај и велика дјела светог чудотворца Василија.

При ручку подигле су се најодушевљеније здравнице: прву је подигао г. Ђорђе Шангић — Херцеговац, која је била пуна патристичких осјећаја, иза које јаци отијеваше „Црногорску химну“, другу је подигао госп. поп Јован Дамјановић за здравље Насљединово, која је велики утисак учинила на присутне, по сље које ученици отијеваше: „Орце бије...“ Даље је наздрављив г. уч. Пешкић за здравље Њазије Миле, а г. Бацковић за здравље Њаза Мирка и цијелог владајућег Дома, а г. уч. Јовановић за здравље Њаза Петра. Бако прва тако и остале попраћене су са бурним уселицима: живио, живјела, живјели! Најпослије је подигао здравницу Ђубо Поваковић, ученик IV р. школе Орјелушке, захваљујући г. попу Дамјановићу у име својих другова на његовом усрдном гостопримству, који дочек и љубав остаће урезана у њихова млада срца. У два сата по подне г. г. наставници са својим малим ученицима кренуше низ Вражегмце преко Бороњине. При расанку поздравити се са г. Игуманом, изјављујући му топлу благодарност на усрдном дочеку.

Г. г. Дамјановић и Бацковић са својим ученицима попрашаше своје госте до Бороњине, гдје је био врло занимљив

случај, знаће сваки, који је ово са пажњом прочитао. Он ће знати, да је тај случај наступио одма, када је земља слегнута и површина цијела затворена, да ваздух не може кроз продирати.

Ми смо ово написали, баш сада у вријеме копања, да скренемо пажњу наших ратара на ову врло важну природну појаву, о којој треба увијек да воде рачуна они, који хоће, да им труд не буде узалуд, јер труд би им био узалуд, кад би само тамо копали, гдје има траве, а тамо гдје је нема, да не копају. Таким радом постигли би врло неповољан успјех, а можда ће се гдјекоји и сјетити, да је он тако радио, али да му је такав и успјех био.

Завршујући понављамо: окопајте свугдје, па и тамо, гдје нема траве, само, ако се кора ухватила, што је обично послје јаке кише. Не гледајте, има ли траве, него гледајте, да ли може ваздух продирати, или не може.

„Тежака“.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Цетиње, 4 јуна.

(Под Острог.) Његово Високопреосвештенство Митрополит г. Митрофан ономадне је отпутовао под Острог, ради Тројичинске свечаности, са г. војводом Пламенцем, који ће владу заступати на овој свечаности. Овијех дана овуда је прошло из Босне и Херцеговине више побожнијех поклоника пут Острога.

(Из Подгоричке читаонице.) На главној скупштини примљен је једногласно предлог да се десетогодишњица српског пјесника Змаја прослави.

У програму међу осталијем биће ове тачке: В. М. Томић предједник говориће о Змају као народном пјеснику, а М. И. Рамадановић секретар друштва, говориће о животу пјесникову.

(Нови пазар.) На молбу племеника Бањских одобрено је установљење сточног пазара у варошци на Великују. За дан пазарни изабрана је субота. Први пазар почеће у суботу 12 јуна о. г. Како је капетанија бањска са околином најбогатији крај Црне Горе у стоци, надати се многобројној посјети трговаца.

(Вријеме.) У сриједу је била велка киша са јаком грмљавином. Јучер је био лијепа дан. Данас је опет облачно и хладно. О љетини долазе од свакуда најбоље вијести. И лоза добро носи, ако јој ова киша не нашкоди.

(Из главног одбора за скупљање добровољнијех прилога на подизање дома умоболнијех.)

(Наставак.)

Добротом и заузимањем једнога црквеног великодостојника из Москве, послата су нашем Одбору са једним врло симпатичним писмом два добровољна прилога и то од:

растанак. Овдје г. Пешкић и Јовановић изјавише својим колегама и њиховим ученицима у име своје и својих ученика најсрданију захвалу на лијепој и усрдном гостопримству изјављујући своје осјећаје, који остају ушчаћени у срца њихова.

Г. Радосав Бацковић у име своје и г. Дамјановића и њихових ученика изјавио је гостима особиту захвалу на њиховој посјети. — Истакао је: како би требало, да све оближње школе чине овакве излете и да по једанпут дођу на поклон овом великом чудотворцу; напомињући вјерност и оданост, коју треба имати према нашем Узвишеном Господару и Његовом Дому; испичући љубав, која треба да остане у срца ученика према својих родитеља и учитеља, који их упућују к срећном животу. — Овај се говор заврши са „црногорском химном“, коју отијеваше ученици уз одушевљено клицање: Живио!

Растанак се сврши са: срећан пут — срећан останак — и великом пуцњавом из револвера.

Пјевајући и веселећи дођу до на „водопад“ — Слав, којег им учитељи покажу, као и нека острва и полуострва, што р. Зета бијаше направила.

Достави под Велецку страну, разиђу се својим кућама, желећи и још које године овако се провеселити.

До друге прилике шаље Вам српски поздрав из широкх Брда.

Ј. И.

Г. Јевритида Павловића Јами рубаља 200
Г. Николаја Коноковића Голоф-тејеса 25

који изнесе а. вр. фиор. 280 и 25 новч., којима се од стране нашега Одбора изјављује најсрданија благодарност.

Преко г. Ђура Дрецуна, члана окружног Одбора Ријечког на горњу сврху приложили су из општине Виђевићке:

Фор. и.

Г. поп Нико Дапчевић	5 —
„ Јоко Вукалов Дапчевић	5 —
„ Иво А. Дапчевић	2 —
„ Видо И. Дапчевић	2 —
„ Филип С. Дапчевић	3 —
„ Никола Крстов Дапчевић	2 —
„ Крсто П. Дапчевић	1 —
„ Марко Ђ. Бошковић	5 —
„ Јоко С. Бошковић	2 —
„ Јоко Б. Сабља	1 —
„ Мило Ј. Никиновић	1 —
„ Никола Ј. Никиновић	2 —
г-ђа Ивана Б. Никиновић	5 —
г. Илија А. Канбан	2 —
„ Перо А. Канбан	2 —
„ Перо В. Канбан	1 —
„ Шута В. Канбан	— 50
„ Видо М. Канбан	1 —
„ Ђуро Ј. Дапчевић	1 —
„ поп Мићо Лубарда	2 —
„ Андрија М. Лубарда	1 —
„ Стефан И. Лубарда	2 —
„ Никола И. Лубарда	1 —
„ Перо М. Лубарда	1 —
„ Саво И. Лубарда	1 —
„ Лазар Д. Лубарда	2 —
„ Томо А. Лубарда	1 —
„ Андрија Ј. Црвенко	2 —
„ Стефан М. Црвенко	2 —
„ Андрија И. Сабља	2 —
г-ђа Стане Бождови Никиновић	3 —

А из општине Донослеске:

Г. поп Саво Вујовић за себе и свога сина Илију	5 —
„ поп Мило Вучковић	2 —
„ Андрија С. Вујовић гл. кмет	2 —
„ Ђуро Илин Вујовић	1 —
„ Нико Думов Вујовић	1 —
„ Станиша Ивов Вујовић	1 —
„ Лука Машанов Вујовић	1 —
„ Машан Савов Вујовић	1 —
„ Перо Ников Вујовић	1 —
„ Иво Ников Вујовић	1 —
„ Стефан Николин Вујовић	1 —
„ Стефан Ников Вујовић	2 —
„ Илија Перов Прља	2 —
„ Никола Петров Вујовић	1 —
„ Мишо Ников Вујовић	1 —
„ Машан Филипов Вујовић	2 —
„ официр Периша В. Вујовић	3 —
г-ђа Стане Перишина Вујовић	1 —
г. Мило Перишин Вујовић	2 —
„ Јован П. Вујовић	1 —
„ Ристо П. Вујовић	1 —
„ Томо П. Вујовић	1 —
„ Митар П. Вујовић	1 —
„ Лука П. Вујовић	1 —
„ Иван Богдов Вујовић	6 —
г-ђа Стане Јока Попова Вујовић	3 —
г. Блажо Митров Вујовић	1 —
„ Петар Јовов Вујовић	2 —
„ Андрија Јовов Вујовић	1 —
„ Мило Андриј Радоман	1 —
„ Филип Тодоров Радоман	1 —
„ Рако Ивов Радоман	2 —
„ Андрија Јовов Радоман	2 —
„ Мило Петров Радоман	1 —
„ Марко Петров Радоман	1 —
„ Марко Андриј Радоман	2 —
„ Стеван Марков Радоман	2 —
„ Маркиша Савов Радоман	1 —
„ Саво Марков Радоман	1 —
„ Митар Марков Радоман	2 —
„ Лука Филипов Радоман	1 —
„ Ђуро Раков Радоман	1 —
„ барјактар Филип М. Лубарда	3 —
„ Перо Савов Лубарда	1 —
г-ђа Ивана Вукова Лубарда	2 —
г. Живан Лукин Лубарда	1 —
„ Машо Ников Лубарда	1 —
„ Филип Јовов Лубарда	1 —
„ Перо Савов Лубарда	1 —
„ Нико Машов Лубарда	1 —
„ Митар Раков Лубарда	1 —
„ Марко Перов Лубарда	1 50
„ Јоко Ников Вујановић-Богута	2 —
„ Илија Зрнов Вујановић-Богута	1 —
„ Нико П. Дрецун-Богута	1 —
г-ђа Ивана Мићанова Дрецун-Богута	1 —
г. Андрија П. Маркишић-Богута	1 —
„ Преле М. Пејаковић-Богута	1 —
„ Иво Јовов Пејаковић-Богута	1 —
„ Мићо Ђуров Даличић	3 —
„ Перо Савов Бановић	1 —
„ Мићо Петров Бановић	1 —
„ Јоко Савићев Бановић	1 —
„ Петар Стефанов Бановић	1 —
„ Преле Ђуканов Бановић	1 —
„ Ђуро Кокић Прља	1 —
„ перјаник Иво П. Шоћ	5 —
„ Перо Милов Радоман	1 —

Свега фиорина а. в. 446 25

Од првих приложника 7549 42

Укупна сума до данас 7995 67

(Наставиће се.)

БЕЧ, 30 маја. — Министри аустријски и угарски споразумјели су се односно компромиса.

КРИСТЈАНИЈА, 30 маја. — Принц и Принцеза Напуљска стигли су овдје.

РИМ, 30 маја. — Социјалисти настављају у камари обструкцију. Пресједник није допустио једном да чита чланак из новина, него је дигао сједницу узрујају.

ПАРИЗ, 31 маја. — Уа узете велике мјере. Лубе је дошао на Лонгшам, живо акламиран путем. Само се чуо који усклик: „Живјела војска! Доље Зола! Једна особа, што је викнула: „Живјо Краљ!“, била је одма уапшена. И при повратку велико мноштво одушевљено је поздрављало Лубета. Три полицајска агента, што су хтјели уапсити манифестанте, били су рањени. У вечер је било што напада. Било је апшенија и неки су рањени.

БУКАРЕСТ, 31 маја. — Опозиција у камари састојала се из једнајест јулиниста, два стурдисте и пет независних либерала.

ПАРИЗ, 1 јуна. — Један социјалист у камари интерпелирао је о полицајском насиљу. Дипи је одговорио да полиција поступа по добром упуству, да се уздржи ред, и да се тражи одговорни, и изразио је признање полицији. Предложено је више дневних реда. Камара је примила дневни ред, уз који влада није пристала са 321 против 173 гласа. Министри су оставили салу и отишли у Елизеј, гдје су продали оставку, коју је Лубе примио. Оставка је у камари учинила велики утицај. Социјалисти показују велико задовољство. Узрок овог гласовања је недоследност Дипијева у Драјфусовој ствари.

ПАРИЗ, 2 јуна. — Италијански генерал Ђилета уапшен је под оптужбом шпијунске у Ници, гдје је био на допусту. Глас да је у Ници ухваћен Војвода Орлеански није истинит. Лубе је примио Поанкара да се с њим савјетује. Граф Кристјани је осуђен на четири године тамнице.

РИМ, 2 јуна. — У камари су пресједник и Пелу позвали опозицију, да одустане од абструкције. Дневни ред у корист владе примљен је са 272 против 52 гласа.

БУДАПЕШТ, 3 јуна. — У сабору је министар-пресједник поднио предлог компромиса са Аустријом, по споразуму постигнутом са аустријском владом. Говорници опозиције изразили су признање Селу, који је тражио, да се одма компромис стави на дневни ред, да се расправа сврши прије ферија. Расправа ће отпочети идуће седмице.

ПАРИЗ, 3 јуна. — Поанкаре се примио да састави нови кабинет. Савјетовао се са разијем особама. Сјутра ће одговорити Лубету.

РИМ, 3 јуна. — Камара је примила провизорни буџет за 6 мјесеца са гласом повјерења влади.

МАДРИД, 3 јуна. — Сенат је одобрио продају Каролина.

БИОГРАД, 4 јуна. — Мноштво Арбанаса и скоро 2000 редовне војске турске напали су на границу Србије код Јабланице. Мјештани су се опрли. Борба је нас дан трајала. Пошла је редовна војска да успостави ред.

РИМ, 4 јуна. — Висконти Веноста одговорио је у камари на интерпелацију о уапшењу генерала Ђилета, да влада с њим чека никакве свезе, и да обје владе сматрају принцип пријатељскијем расположењем.

ПАРИЗ, 4 јуна. — Поанкаре мисли за себе задржати ратну листицу, Рибо се примио наставе, Петраљ је одбио финансије.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

Дубоко увијељени за прераним, тешким и ненакнадним губитком нашег милог и никад незаборављеног сина односно брата и синака

Т О М А,

који се, иза дуге и тешке болијести, дана 20 тек. поћу преселио у вјечност у најљепшем цвијету младости у 25-тој години свога живота. Овим изјављујемо вјечиту благодарност свакоме, који нам је, у големој нашој тузи, ма и најмање утјехе пружио.

Препознана хвала Њ. С. Њазу Мирку, који се је често распитивао у току болијести за драгог нам покојника, шључи му, својом дарежљивом руком, обилатих понуда и тијем му указивао своју високу наклоност. Искрена хвала окружном лекару г. д-ру Огњеновићу за његово очинско заузимање око лијечења за све пријеме покојникове болијести, е да би га тиме из чељусти смрти избавио. Пензјерна пак хвала г. Вуку Вулетићу с фамилијом на незаборављеној њиховој доброти, који се за све пријеме, од почетка болијести па до смрти љубљеног покојника, бринуће и често га посјеђаваше, а тако и на глас смрти похиташе, те лично покојнику спроводу учествоваше, те му тијем допринијеше још више уважење код познаника, које је иначе млади покојник поштем и примјерним својим радом и понашањем био стекао.

Нека је лијена хвала мјеснијем грађанскијем и војничкијем властима особито: окруж. кап. г. Цаконићу, бриг. г. Мартиновићу, г. г. командирима: Лукићу, Лазовићу и Врбичи; члановима окруж. суда: г. г. Томићу, Пенезићу, и Ефовићу; подкомандирима: г. г. Радичевићу и Вибезићу; маршем лекару г. Стефанелу; управ. чиновнику поште и телегр. г. Вујановићу; свештеницима: г. г. Крсту и Војину Поповићима; г. г. кап. Меду Лукачевићу и бар. Станоју Чејовићу, госп. официрима, као и многобројном чиновништву и грађанству подгоричком без разлике вјере, који испратили покојника до вјечне куће.

Хвала г. г. учитељима мјесне основне школе са ђацима, који учествоваше спроводу.

Хвала даље браћима Куча, Пипера и Зећана, а тако и Ђењанцима на челу са г. ком. Симоном Н. Вукчевићем, који похиташе на гласу смрти покојникове, те га по нашем старом народном обичају оплакаше и увеличаше му спровод.

Срдачна хвала напоскон свима и свакоме без разлике пола, који нас тјенише, било личним, писменим, или телеграфичним саучешћем у овој превеликој нашој жалости.

Свевишњи свима са добром одвратно.

Подгорница, 25 маја 1899.

О жалошћени:

родитељи: Марко и Госпава; браћа: Илија и Иван; сестре: Маре, Јоке и Јане; стриц кап. Ст. Раичковић са породицом.

Број 56
371 (1—1)

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

Свијема еродницима и пријатељима јављамо да се 31 Маја наша нигда незаборављена кћер, односно сестра

АНЂЕ

преселила у вјечност после двогодишњег боловања у 15 години свога живота.

Неможемо пропустити, да неизјавимо најтоплију благодарност, свијема који учествоваше у нашој жалости.

На првом мјесту нека је благодарност шефу санитета Госп. Дру Перазићу, који је највећи труд улагао да би је од смрти спасао — као и на његовом телеграфичном саучешћу.

Хвала Г. Г. Дру Огњеновићу, Радловићу и Марићу на њиховом својском заузимању око покојнице.

Особита хвала грађанству Подгоричком с начелом г. Бригадиroom Јоном Мартиновићем, који у великом броју испратили покојницу до вјечне куће.

Незаборављена хвала пјевачком друштву „Бранко“, које својим присуством увелича спровод.

Подгорница, 3 Јуна 1899.

О жалошћени:

родитељи: отац Драго Велимировић, Мајка: Цмиљана, браћа: Јагош, Јован, Лука и Божо; сестре: Јове и Киће.

Број 57
133 (1—1)

Објава.

У Неђељу 20. Јуна ове године, потписата команда давати ће на јавном икканду:

1) Хљеб који ће бити потребит за Стојећу војску од 1. Августа текуће до 1. Августа идуће 1900 г.

2) Месо потребито од 1. Августа ове до 1 истог идуће 1900 год.;

3) Ориз, пашту, пасуљ, каву, цукар, уље слатко, маст, и т. д. исто од 1. Августа ове до 1. Августа идуће 1900 год.

Ко би желио иккандирати, треба да прије икканта, а за поједину од поменутих три групе положи: Двије стотине наполеона кауције, било у готову новцу, било да поднесе судом потврђено увјерење на непокретно имање од толике вриједности.

Икканат ће се држати поменутог дана у Војеном стану на Цетињу од 3 до 6 ура пошље подне, а услови контрата могу се виђети у потписатој команди сваког дана послје 7. Јуна.

Цетиње, 3. Јуна 1899 год.

Број 386

Команда Стојеће Војске.

О Б Ј А В А.

Умољава се сваки онај ко би што знавао о Симу Перову Радману с Љуботинца, који је понао има десет година у Грчку да достави канцеларији

МИНИСТАРСТВА ИНОСТРАНИХ ДЈЕЛА.

(2—3)

Објава.

Умољаје се сваки онај који би што знавао о Андрији Васову Радловићу из Романа, а који је назад шест година у Бугарску отишао, да достави

КАНЦ. МИН. ИНО. ДЈЕЛА.

(1—3)

Објава.

Спасоје Матов из Улциња понао је назад пет година у Влашку одакле се својој жени прве године јављао. Ево већ четири да се о поменутоме ништа не зна, на молбу његове жене умољаје се сваки онај, који што о имецованом Спасоју зна, да би доставио.

КАНЦ. МИН. ИНО. ДЈЕЛА.

ОБЈАВА.

Моју стару кућу на под на Цетињу у великој главној улици, са тезом и великом баштом продајем у року до 1. Септембра ове године.

Ко понуди највећу цијену томе ће се ово имање уступити.

Н. Радичевић.

Број 49
37 (2—6)

Објава.

Овијем се износи на јавну продају једнокатна кућа Илије М. Вукчевића овд. становника до 1 јулија ове године за измир његових дугова. Кућа постоји у линији катунске улице у новој вароши између куће Вука Ђурићина Јабучанина и Петра Милова Очинића, која се састоји из три сухоте са припадајућом башчом.

Ко би желио купити поменућу кућу, нека се пријави горе реченог дана подпсатој Управи, којег ће се дана уступити понудиоцу највише цијене.

Број 840.

Цетиње, 15 маја 1899.

УПРАВА БАРОНИ ЦЕТИЊА.

Број 51
81 (3—4)

Објава.

Лицитација руја ријечке нахије биће на 8 јунија ове 1899 г. ко би желио купити речени руј нека се пријави на речени дан подпсатим на Ријеку Црнојевића јер ће се тај дан руј подписати на 4 уре после подне онеме ко највишу цијену понуди, кунац руја треба да изда у готовом новцу фиор. 120 за трошак општинара ријечке нахије.

Ријека Црнојевића, 18 маја 1899 г.

За кап. цеклинску писар Марко Јоничић за кап. љуботинску писар Ђуро Ђуровић.

Број 52
78 (3—3)

Објава.

Према наредби Њазж. Великог Суда од 25 маја тек. год. Број 1249—IV 1898—803, овијем се износи на јавну продају једнокатна кућа Марка Н. Ђинковића, постојећа у главној улици овд. нове вароши за измир његових дугова. Ко би иету желио купити, нека се пријави на 27 овог мјесеца подпсатој Управи, којег ће се дана уступити понудиоцу највише цијене.

Кунац ће се чекати за ф. 300 сврху исте куће са припадајућом добићу до 1 априла 1900 год. рачунајући добит од 1 априла 1899.

Број 961.

Цетиње, 1 Јунија 1899.

УПРАВА ВАРОШИ ЦЕТИЊА.

Број 58
93 (1—2)

Објава.

Лицитација руја Округа Брдског биће на 18 јуна ове године, а свршиће се истога дана на 5 ура по подне. Зато се чини на знање, свакоме онеме ко би желио узети речени руј да се пријави Окр. Суду на Данилов-граду гдје ће се поменутог дана дати онеме ко буде највишу цијену понудио. Онај ко руј узме треба да положи 100 наполеона кауције било у новцу било у непокретним добрима, а исти кунац да положи за трошак око продавања руја и општинарима а. в. фиор. 150.

Број 80 да.

В. 1899. 21.

Даниловград, 31 Маја 1899 г.

ОКР. СУД.

Број 59
99 (1—2)